

לבקשת רבים מתושבי העמק –

סיכום ביניים של המאבק לביטול תכנון הקמת נמל תעופה בינ"ל ברמת דוד

בשנת 2014 הממשלה, בהחלטה מס' 2050, החליטה על קידום תכנון של הקמת נמל תעופה משלים בינ"ל במרחב רמת דוד. בהחלטה צוין שהיא אינה מייצגת בדיוק חלופות עפ"י חוק התכנון והבניה. מליאת המועצה הקימה ועדה, בראשות סגן ראש המועצה, לבדיקת ההשלכות של החלטת הממשלה. הועדה הורכבה מתושבי העמק: נציגי היישובים הסמוכים לרמת דוד, חקלאים, טייסים, מהנדסי כבישים ונציגי המועצה האזורית. הועדה פעלה כשנה, ובין שאר פעילויותיה ערכה סיור ביישובים הסמוכים לנתב"ג. חבריה נפגשו עם היחידה הסביבתית בנמל התעופה, עם מזכירי היישובים הסמוכים אליו, עם ראש המועצה המקומית שוהם, ראש המועצה האזורית ומנכ"ל המועצה האזורית חבל מודיעין שהציגו תמונה רחבה הכוללת את החסרונות הקיימים כתוצאה מהסמיכות לנתב"ג בדגש על מפגעי הרעש (עוצמה ותדירות) ומנגד היתרונות הגלומים בסמיכות לשדה כגון מקורות תעסוקה.

אייל בצר, ראש המועצה, נפגש עם מנכ"ל רשות שדות התעופה יעקב גנות, שאחראי על הליך התכנון ודרש שיבדקו את החלופות הנוספות עפ"י הכללים. מנהל התכנון הקים ועדה לבדיקה ומצא כי על פי תנאי סף שהוגדרו על ידם, יש 21 חלופות למיקום שדה תעופה משלים לנתב"ג. מאוחר יותר צומצמה הרשימה והחליטו על בדיקה של שש חלופות בלבד: שלוש דרומיות – עובדה, תמנע ונבטים, ושלוש צפוניות – עמק זבולון, עמק בית נטופה ורמת דוד.

בעוד מנהל התכנון עובד על הני"ל, חברנו לרשויות שכנות – מועצה אזורית מגידו, מועצה מקומית טבעון ומועצה מקומית רמת ישי – לניהול משותף של המאבק. תושבי העמק הקימו מטה מאבק וחברו ליוזמות המועצה האזורית ופעלנו במשותף בפגישות בכנסת ועם אנשי ציבור, על מנת לסכל את ההחלטה השגויה. הועדה וראש המועצה נפגשו מספר פעמים עם מנכ"ל אל-על לשעבר, תא"ל במיל. יואל פלדשו המשמש עתה מנכ"ל רת"א (רשות תעופה אזרחית), שבתפקידו מקדם את הפרויקט. הוא ניסה לשכנע את נציגינו ביתרונות הכלכליים של מיקום שדה התעופה בעמק.

המועצה בצעה בדיקות שבחנו את השפעת עומס הרעש העתידי במקרה של הפעלת שדה תעופה אזרחי בצד שדה תעופה צבאי מוקטן מהקיים היום, והמליצה למליאת המועצה להתנגד ליוזמה זו.

מליאת המועצה, בישיבתה בתאריך 24.7.2016 החליטה, ברוב גדול ובתמיכת מטה המאבק האזורי, להתנגד להקמת שדה תעופה בינ"ל במרחב רמת דוד. המועצה ביצעה סקרים בהם הוברר שרוב מוחלט של תושבי המועצה מתנגדים לשדה בינלאומי ברמת דוד.

המועצה המשיכה לדרוש מהממשלה וממנהל התכנון בדיוק חלופות נוספות. בעקבות דרישה חד-משמעית זו, פסקו ההצהרות הפומביות של ראש הממשלה ושל שר התחבורה בנושא הקמת נמל התעופה ברמת דוד.

מועצה אזורית עמק יזרעאל ת.ד. 90000 עפולה 1812003 | טל' 04-6520111 | פקס 04-6520000

www.ezyon.org.il | עמק יזרעאל

הועדה שהוקמה לבדיקת החלופות, צמצמה את החלופות לרמת דוד ולנבטים, אך הנימוקים שהציגו היו, בחלקם הגדול, מוטלים ולא משכנעים. יש לציין שנבטים מוגדר כבר עתה כשדה תעופה בינלאומי, שהמדינה השקיעה בו כסף רב למטרה זו. בנובמבר 2017, נקבעה ישיבה במועצה הארצית לתכנון ולבניה בירושלים. לישיבה זו הגישה המועצה הארצית הצעה לקדם את שדה התעופה ברמת דוד, כחלופה הנבחרת מבין השתיים. עפ"י הנתונים שנמסרו, הסתבר שההצהרות הקודמות להקמת נמל תעופה משלים לנתב"ג היו מטעות, ובכוונת הממשלה להקים נמל תעופה בהיקף מקביל לנתב"ג לשנת היעד 2050.

לקראת הישיבה, המועצה האזורית עמק יזרעאל ושותפיה פעלו לשכנוע חברי המועצה הארצית לאשר את חלופת נבטים ולא את רמת דוד. בישיבה עצמה, ראש המועצה אייל בצר הסביר בפירוט את הסכנות הרבות האורבות לעמק יזרעאל ולתושביו מהקמת שדה תעופה בינ"ל ברמת דוד. הוא הציג בפני הועדה את ממצאי החקר היסודי שנעשה ע"י המועצה וע"י פעילי ההתנגדות להקמת שדה התעופה, כולל נתונים על מפגעי הרעש, גובה הטיסות העתידיות מעל בתי התושבים, ועוד. מיקום נמל התעופה האזרחי הגדול במרכז העמק, יביא להרס ולאובדן כל המאפיין אותו – החקלאות, השטחים הפתוחים, איכות הסביבה והאוויר, ועוד. ההיסטוריה החשובה של בניין הארץ ויסודות הציונות יאבדו. הובהר לחברי המועצה הארצית שעליהם האחריות האישית לתוצאות הקשות של החלטה שגויה זו, אם תקבל על ידם.

בעקבות הנוכחות המשמעותית של נציגי העמק בישיבה, וההסברים המפורטים על היתרונות שבבחירת חלופת נבטים, המועצה הארצית החליטה לבדוק גם את חלופת נבטים (בנוסף לרמת דוד) בתכנית מפורטת, בעלות של עשרות מיליוני שקלים. אנו רואים בשינוי ההחלטה הישג משמעותי במאבק לביטול התכנית המקורית של הועדה.

ראש המועצה יזם פגישה אישית עם מפקד חיל האוויר האלוף עמיקם נורקין. בפגישה אייל הסביר לאלוף את הבעייתיות שבמיקום נמל התעופה ונענה בהבנה (נורקין נולד וגדל בעמק). עם זאת, האלוף הסביר את אילוצי חיל האוויר בדרום. בצר ביקש מנורקין לא להתנגד להחלטת הועדה הארצית לתכנון, לבדיקת חלופת נבטים, ולא לדחותה על הסף, ולאפשר בדיקה מקצועית, שקופה ועניינית.

בינואר 2018 המועצה יזמה פגישה עם ראשי רשויות בדרום. בפגישה בעיריית באר שבע נכחו ראשי רשויות מהדרום - באר שבע, דימונה, עומר, שער הנגב, רמת נגב, ירוחם, ערד, בני שמעון, מיתר, ערער, ונווה מדבר - וראשי הרשויות שלנו – אייל בצר מעמק יזרעאל, דודי אריאלי מטבעון, עפר בן אליעזר מרמת ישי ושוקי ליס, נציג מועצה אזורית מגידו. במעמד זה, נחתמה אמנה הקוראת לממשלת ישראל להקים את נמל התעופה הבינ"ל בנבטים. סוכם לייסד קרן משותפת למימון המאבק. המועצה פועלת בשיתוף פעולה ובתיאום עם מטה המאבק האזורי.

מועצה אזורית עמק יזרעאל ת.ד. 90000 עפולה 1812003 | טל' 04-6520111 | פקס 04-6520000

www.eyz.org.il | עמק יזרעאל f

חלופת חיפה

מתחילת התהליך, עלתה השאלה מדוע לא נבדקה חלופת חיפה, כשכבר קיים בעיר שדה תעופה. לפני שנה, שר התחבורה הצהיר שהוחלט להאריך את מסלול ההמראה בו עד הים, כדי שיאפשר המראות ונחיתות של טיסות לאירופה וממנה. כבר בשנת 1995, ראש העיר חיפה דאז, עמרם מצנע, קידם תכנית להארכת המסלול לתוך הים ולהפוך את שדה התעופה לשדה בינלאומי מתאים לטיסות ארוכות. לא ברור מדוע נבלמה יוזמה זו בשנים האחרונות.

המועצה האזורית עמק יזרעאל דרשה מיו"ר המועצה הארצית לתכנון להחזיר את חלופת חיפה לבדיקה. יו"ר הועדה, אביגדור יצחקי, הוזמן לטיסה מעל שדה התעופה בחיפה, כדי להוכיח לו שניתן להפוך אותו לבינלאומי. הוא התרשם שהדבר מעשי. בפגישה נוספת אתו, הוא הבטיח לקדם את בדיקת החלופה. עקב התנגדות רת"א – הגורם המקצועי לעניין זה, הבדיקה לא נעשתה. לכן, החליטה מליאת המועצה האזורית עמק יזרעאל לבצע ולממן בדיקה זו ע"י חברה אירופאית בינלאומית, מומחית בנושא. בדצמבר 2017, החברה הגישה את המלצותיה, הקובעות שניתן להתאים את שדה התעופה בחיפה לטיסות בינלאומיות בזמן קצר יחסית. ובהפרעה מזערית לסביבה.

המועצה מקיימת מגעים ופגישות עם גופים ועם אנשים הרלוונטיים לאפשרות להחזיר את חלופת חיפה לתכנון מפורט, כמו זה המתבצע לגבי נבטים ורמת דוד.

לסיכום

המועצה האזורית עמק יזרעאל עושה כל מאמץ שנמל התעופה הבינלאומי הראשי של מדינת ישראל, המתוכנן ליותר מ- 20 מיליון נוסעים בשנה, יהיה בנבטים. הקלת העומס על נתב"ג יגייס למאבקנו גם רשויות במרכז, הסובלות היום מפעילות רבה של שדה התעופה בקרבתם. תכנון כזה, מאפשר למדינה להקים שדה תעופה משלים בחיפה, הנמצאת במרכז תחבורתי של רכבות לצפון, לדרום ולמזרח. תכנית כוללת זו, תמנע את הרס אסם התבואה והחקלאות ומשאב טבע חיוני של מדינת ישראל בעמק יזרעאל, ותהיה לרווחת כל תושבי המדינה.

מועצה אזורית עמק יזרעאל ת.ד. 90000 עפולה 1812003 | טל' 04-6520111 | פקס 04-6520000

www.eyz.org.il | עמק יזרעאל f